

FOLKETINGETS OMBUDSMAND

Gammel Torv 22. 1457 København K
Telefon 33 13 25 12. Telefax 33 13 07 17
Personlig henvendelse 10-15

Dato: **21 APR. 2005**

J.nr.: 2003-1778-079

Sagsbehandler: RIA/LPU
(Bedes anført ved henvendelser)

Akt. nr.: 8

Folketingets Retsudvalg
Christiansborg
1240 København K

+ genpart

Vedrørende klageadgang og § 19, stk. 1, i lov om forældremyndighed og samvær

Efter at jeg var blevet opmærksom på at spørgsmålet om hvorvidt omfanget af en kommunes (en socialforvaltnings) orientering efter § 19, stk. 1, i lov om forældremyndighed og samvær, herunder en kommunes afslag på orientering efter § 19, stk. 1, 2. pkt., kunne påklages, og i givet fald til hvilken forvaltningsmyndighed, gav anledning til en vis tvivl, henvendte jeg mig til Familiestyrelsen (tidligere Civilretsdirektoratet) om sagen.

Herefter udtalte Socialministeriet, Indenrigs- og Sundhedsministeriet og Familiestyrelsen sig om sagen. Ankestyrelsen og Undervisningsministeriet afgav også udtalelser i sagen.

Jeg har herefter i overensstemmelse med ombudsmandslovens § 12 henledt familieministerens opmærksomhed på spørgsmålet. Jeg har i den forbindelse bedt ministeren om at underrette mig om hvorvidt ministeren vil være indstillet på at tage skridt til en lovgivningsmæssig præcisering og/eller forenkling af klageadgangen på området.

Til retsudvalgets orientering vedlægger jeg en kopi af mit samtidige brev til familieministeren om sagen.

Med venlig hilsen

Hans Gammeltoft-Hansen

FOLKETINGETS OMBUDSMAND

Gammel Torv 22. 1457 København K
Telefon 33 13 25 12. Telefax 33 13 07 17
Personlig henvendelse 10-15

KOPI

Dato: 21 APR. 2005

J.nr.: 2003-1778-079
Sagsbehandler: RIA/LPU
(Bedes anført ved henvendelser)
Akt nr.: 10

Familieminister Lars Barfoed
Christiansborg Slotsplads 1
1218 København K

+ bilag

Vedrørende klageadgang og § 19, stk. 1, i lov om forældremyndighed og samvær

1. I et brev af 3. juli 2003 skrev jeg til Familiestyrelsen (tidligere Civilretsdirektoratet) at jeg var blevet opmærksom på at spørgsmålet om hvorvidt omfanget af en kommunes (en socialforvaltnings) orientering efter § 19, stk. 1, i lov om forældremyndighed og samvær, herunder en kommunes afslag på orientering efter § 19, stk. 1, 2. pkt., kan påklages, og i givet fald til hvilken forvaltningsmyndighed, giver anledning til en vis tvivl. I brevet skrev jeg videre:

”I den anledning beder jeg under henvisning til ombudsmandslovens § 17, stk. 1, Civilretsdirektoratet om en udtalelse. Jeg beder om at Civilretsdirektoratet forinden indhenter en udtalelse fra Indenrigs- og Sundhedsministeriet og Socialministeriet. Jeg beder om at myndighederne i deres udtalelser redegør nærmere for deres opfattelse af spørgsmålet, herunder retsgrundlaget herfor. Til direktoratets orientering vedlægger jeg et internt notat som er udarbejdet i forbindelse med sagen.”

I breve af 15. august 2003 bad Familiestyrelsen Indenrigs- og Sundhedsministeriet, Undervisningsministeriet, Socialministeriet og Ankestyrelsen om en udtalelse i sagen. Af brevene fremgår:

”...

Det bemærkes, at Ombudsmanden i notatet af 2. juli 2003, side 4, har citeret følgende fra cirkulæreskrivelse af 8. december 1995:

’En nægtelse af at give oplysninger kan påklages efter de almindelige regler om klageadgang, der gælder for vedkommende institution eller myndighed.’

Det kan i relation til dette oplyses, at der efter direktoratets umiddelbare opfattelse ikke er grundlag for at sondre mellem lovbestemt og ulovbestemt rekursadgang.

...

Ankestyrelsen bemærkede i et brev af 16. september 2003 at styrelsen kunne tilslutte sig min opfattelse af at der er en vis tvivl om klageadgangen efter § 19, stk. 1, i lov om forældremyndighed og samvær. Ankestyrelsen havde ingen praksis som kunne bidrage til en afklaring af problemstillingen.

Den 26. september 2003 afgav Socialministeriet følgende udtalelse:

”...

Folketingets Ombudsmand har udarbejdet en notits, som sandsynliggør, at der i praksis er tvivl om adgangen til at klage over afgørelser, hvori kommunerne afslår orientering om barnet til den af forældrene, der ikke har del i forældremyndigheden efter § 19, stk. 1, i lov om forældremyndighed og samvær.

Civilretsdirektoratet har i en cirkulæreskrivelse af 8. december 1995 fastslået, at 'en nægtelse af at give oplysninger kan påklages efter de almindelige regler om klageadgang, der gælder for vedkommende institution eller myndighed. Er der ikke regler om klageadgang over institutionen eller myndigheden, kan klage ikke finde sted.' Der har i praksis været tvivl om betydningen af denne bestemmelse i cirkulæret.

Bestemmelsen i § 19, stk. 1, i lov om forældremyndighed og samvær omfatter børneinstitutioner og andre sociale institutioner, som oprettes og drives i medfør af reglerne i lov om social service. Kommunernes afgørelser efter lov om social service kan som hovedregel påklages til de sociale nævn efter reglerne i kapitel 10 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. Der er flere undtagelser til hovedreglen om klageadgang til de sociale nævn. Efter § 12 i lov om social service kan kommunernes afgørelser om optagelse i dagtilbud ikke indbringes for anden administrativ myndighed. Tilsvarende gælder for afgørelser om optagelse i klubtilbud efter § 21 i lov om social service. Endvidere gælder der særlige sagsbehandlingsregler i kapitel 9 i lov om social service og særlige klageregler i §§ 122-128, når der er tale om særlig støtte til børn og unge efter kapitel 8 i lov om social service. De særlige regler er fastsat, da enkelte foranstaltninger efter kapitel 8 har særlig indgribende karakter.

Bestemmelsen i Civilretsdirektoratets cirkulære er ikke entydig i forhold til klager over afgørelser truffet efter den sociale lovgivning, da der både findes endelighedsbestemmelser og almindelige og særlige klageregler. Spørgsmålet er, om cirkulæret henviser til de almindelige regler om klage til de sociale nævn i kapitel 10, således at afslag på orientering altid skal kunne påklages til de sociale nævn eller om cirkulæret henviser til de særlige klageregler, der gælder for afgørelser om optagelse i dagtilbud eller for afgørelser om særlige foranstaltninger.

Socialministeriet antager, at cirkulæret skal fortolkes således, at det henviser til de almindelige klageregler i kapitel 10 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. I så fald skal klager over afslag på orientering om særlige foranstalt-

ninger efter servicelovens kapitel 8 ikke indbringes for Den Sociale Ankestyrelse med mulighed for domstolsprøvelse efter §§ 123 og 124 i lov om social service. Cirkulæret har imidlertid ikke konsekvent været anvendt således i praksis, da de omhandlede klagesager ikke i lovgivningen har været henlagt til de sociale nævn. I medfør af § 44, stk. 1, i lov om retssikkerhed og administration behandler de sociale nævn klager over afgørelser, der er truffet af kommunen og amtskommunen, i det omfang det er fastsat i loven. Socialministeriet fortolker § 44, stk. 1, i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område således, at der er et krav om udtrykkelig hjemmel til at behandle klager over kommunale afgørelser. En sådan udtrykkelig hjemmel findes ikke i lov om forældremyndighed og samvær.

Socialministeriet har ikke bemærkninger til afsnit 4 i notitsen fra Folketingets Ombudsmand, hvori det konkluderes, at offentlighedsloven indeholder tilstrækkelig hjemmel til, at de sociale nævn og Den Sociale Ankestyrelse kan behandle klager over afslag på aktindsigt. I praksis behandler de sociale klageinstanser spørgsmål om aktindsigt.

Socialministeriet finder endvidere, at cirkulærets rækkevidde er begrænset, idet det henviser til almindelige regler om klageadgang. Denne henvisning skal formentlig fortolkes således, at der kun henvises til egentlige sager, hvor kommunerne træffer formelle afgørelser, som kan påklages til de sociale nævn. I så fald vil der ikke være klageadgang, hvis en kommune giver afslag på orientering om forhold, som falder inden for den faktiske forvaltningsvirksomhed i kommunen. I praksis vil den af forældrene, som ikke har del i forældremyndigheden have størst interesse i at følge foranstaltninger og aktiviteter, som indgår i den faktiske forvaltningsvirksomhed i kommunen. Det kan fx være spørgsmål om barnets trivsel i dagsinstitutionen.

Sammenfattende bemærker Socialministeriet,

- at klageadgang til de sociale nævn forudsætter en udtrykkelig hjemmel jf. § 44, stk. 1, i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område,
- at en henvisning til de almindelige klageregler på området kan give anledning til tvivl, da klagereglerne på børneområdet er forskellige og omfatter både endelighedsbestemmelse og almindelige og særlige klageregler,
- at retten til orientering efter § 19, stk. 1, i lov om forældremyndighed og samvær omfatter såvel kommunale afgørelser som faktisk forvaltningsvirksomhed. En klageadgang bør derfor udformes således, at der også kan klages over afslag på orientering om faktisk forvaltningsvirksomhed. I det omfang den faktiske forvaltningsvirksomhed udføres af private, bør kommunen bekræfte den private afslag på orientering forinden sagen indbringes for klageinstansen.

Socialministeriet deler således den opfattelse, som kommer til udtryk i punkt 5 i notitsen fra Folketingets Ombudsmand, hvori det konkluderes, at der er en vis tvivl om klageadgangen efter § 19, stk. 1 i lov om forældremyndighed og samvær. Socialministeriet bidrager gerne til en præcisering af reglerne, når der er tale om oplysninger på Socialministeriets område uanset om klagesagerne henlægges til de sociale nævn el-

ler til andre klageorganer.”

Det fremgår af sagen at Familiestyrelsen den 5. maj 2004 telefonisk kontaktede Socialministeriet i anledning af ministeriets udtalelse af 26. september 2004. Baggrunden herfor var at Socialministeriet i sin udtalelse havde taget udgangspunkt i cirkulæreskrivelsen af 8. december 1995 om § 19 og i en fortolkning heraf. Styrelsen præciserede at cirkulæreskrivelsen ikke fastsatte hvad der var gældende ret, men derimod alene beskrev hvad der fremgår af selve bestemmelsen og forarbejderne bag denne. Efter styrelsens opfattelse blev præmisserne for ministeriets udtalelse derfor lidt forkerte når der blev taget afsæt i cirkulæreskrivelsen. Den 12. maj 2004 meddelte Socialministeriet telefonisk styrelsen at ministeriet var enig i at cirkulæreskrivelsen alene beskrev anvendelsesområdet efter § 19 i lov om forældremyndighed og samvær som dette var beskrevet i forarbejderne. Det blev derfor præciseret at Socialministeriets udtalelse kunne opfattes som afgivet på grundlag af § 19 med forarbejder. Med denne præcisering fastholdt ministeriet den afgivne udtalelse.

Af Undervisningsministeriets udtalelse af 12. november 2003 fremgår:

”...

Folkeskoleområdet

I § 51 i folkeskoleloven (lovbekendtgørelse nr. 870 af 21. oktober 2003) er der fastsat følgende om klageadgangen:

’§ 51. Klage over afgørelse, der er truffet af de enkelte skoler, kan inden 4 uger fra afgørelsens meddelelse indbringes for de kommunale myndigheder.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsens afgørelse i henhold til stk. 1 og andre beslutninger og afgørelser, som træffes af kommunalbestyrelsen vedrørende det kommunale skolevæsen, kan ikke indbringes for højere administrativ myndighed, jf. dog stk. 3 og 4. Undervisningsministeren kan fastsætte regler om, at andre afgørelser kan indbringes for ministeren.

...

Stk. 5. Amtsrådets afgørelser i henhold til stk. 1 og andre beslutninger og afgørelser, som træffes af amtsrådet vedrørende det kommunale skolevæsen, kan ikke indbringes for højere administrativ myndighed, jf. dog stk. 6.

Stk. 6. ...’

Efter Undervisningsministeriets opfattelse finder klagereglerne i folkeskolelovens § 51, stk. 1, 2 og 5, anvendelse i de tilfælde, hvor en forældre, der ikke har forældremyndigheden, ønsker at klage over, at skolen helt eller delvis har nægtet at give oplysninger om barnets skolegang i henhold til § 19 i lov om forældremyndighed og samvær.

Området for gymnasieskolen m.v.

Det bemærkes, at orientering til forældrene i vidt omfang ikke vil være relevant for gymnasieelever, da mange af disse vil være fyldt 18 år og således ikke undergivet forældremyndighed, jf. § 1 i lov om forældremyndighed og samvær.

Dette afspejler sig i gymnasiebekendtgørelsens § 13, stk. 10, jf. bilag 36, hvoraf det fremgår, at orientering om fravær m.v. fra gymnasieskolen til forældrene kun skal gives, hvis en elev er undergivet forældremyndighed.

De klageregler, der er på gymnasieområdet, findes primært i gymnasiebekendtgørelsens § 33, hvorefter rektors afgørelser kan påklages til Undervisningsministeriet. Det er dog kun afgørelser, der er omfattet af denne bekendtgørelse, der kan påklages efter bestemmelsen, og klageadgangen kan derfor ikke anses for relevant i forhold til orienteringsretten efter lov om forældremyndighed og samvær.

Herudover er der adgang til at klage til Undervisningsministeriet efter kapitel 14 i eksamensbekendtgørelsen (bekendtgørelse nr. 850 af 20. oktober 2003), men kun vedrørende eksamensforhold. Heller ikke denne klageadgang ses at være relevant i forhold til orienteringsretten.

Endvidere er der adgang til at klage på det erhvervsgymnasiale område, jf. § 26 i bekendtgørelse nr. 368 af 3. juni 1997 om de erhvervsgymnasiale uddannelser med senere ændringer, § 46 i bekendtgørelse nr. 249 af 6. april 2000 om den erhvervsgymnasiale uddannelse til højere handelseksamen og § 29 i bekendtgørelse nr. 524 af 15. juni 2000 om den erhvervsgymnasiale uddannelse til højere teknisk eksamen med senere ændringer. Ligesom på det almengymnasiale område, er der alene adgang til at klage over forhold, der er omfattet af bekendtgørelserne.

Endelig er der adgang til at klage over skolens eller kursets afgørelser på hf-området, jf. § 25 i hf-bekendtgørelsen (bekendtgørelse nr. 607 af 15. juli 1995 med senere ændringer). Heller ikke på dette område kan der klages over andet end afgørelser, der er truffet i henhold til bekendtgørelsen.

Området for de erhvervsrettede ungdomsuddannelser

Klageadgang over en afgørelse, truffet af en institution for erhvervsrettet uddannelse, i forbindelse med uddannelse, herunder optagelse på og ophør med undervisning, er reguleret i de respektive uddannelseslove.

For ungdomsuddannelser er der tale om lov om erhvervsuddannelser og lov om landbrugsuddannelser – samt reglerne om uddannelse til fodterapeut.

I henhold til denne lovgivning er der ikke fastsat regler om rekurs vedrørende afgørelser truffet i medfør af § 19 i lov om forældremyndighed og samvær.

Der er ikke almindelig rekurs til Undervisningsministeriet eller andre myndigheder over afgørelser, truffet af institutioner for erhvervsrettet uddannelse, jf. § 38 i lov nr. 418 af 6. juni 2002 med senere ændringer. Loven giver dog hjemmel til at fastsætte regler herom.

Institutionerne er undergivet Undervisningsministeriets tilsyn. Dette tilsyn omfatter også skolens administration, herunder administration af eventuelle sager i henhold til § 19 i lov om forældremyndighed og samvær.

Det tilføjes, at Undervisningsministeriet ikke er bekendt med omfanget af henvendelser til skoler m.v. på folkeskoleområdet, gymnasieområdet og erhvervsskoleområdet om orienteringsretten.”

I brev af 11. marts 2004 udtalte Indenrigs- og Sundhedsministeriet sig i sagen. Af udtalelsen fremgår:

”...

1. Lovgrundlag

Det følger af § 47 i lov om kommunernes styrelse (lovbekendtgørelse nr. 968 af 2. december 2003), at tilsynet med kommunerne med virkning fra den 1. januar 2004 varetages af fem statsamtmande.

§ 48 i lov om kommunernes styrelse har følgende ordlyd:

’Statsamtmanden fører tilsyn med, at kommunerne og kommunale fællesskaber, jf. § 60, overholder den lovgivning, der særligt gælder for offentlige myndigheder, herunder kommunale forskrifter, der er udstedt i medfør af denne lovgivning, jf. dog stk. 2 og 3.

Stk. 2. Statsamtmanden fører ikke tilsyn med, at kommunerne og kommunale fællesskaber, jf. § 60, overholder ansættelsesretlige regler.

Stk. 3. Statsamtmanden fører ikke tilsyn, i det omfang særlige klage- eller tilsynsmyndigheder kan tage stilling til den pågældende sag.’

I bemærkningerne til § 48, stk. 1, er anført følgende:

’Tilsynet vedrører alene kommunernes overholdelse af den lovgivning, der særligt gælder for offentlige myndigheder, dvs. den del af lovgivningen, der angår deres virksomhed som offentlige myndigheder. Dette er en lovfæstelse af den hidtil gældende afgrænsning af kommunaltilsynets kompetence.

Lovgivning, der gælder for både offentlige myndigheder og private, er således ikke omfattet af statsamtmandens tilsyn. Der er enkelte eksempler på, at lovgivning, der

først og fremmest retter sig til offentlige myndigheder, også i begrænset omfang gælder for andre end offentlige myndigheder. Det gælder offentlighedsloven og forvaltningsloven, jf. § 1, stk. 2, i offentlighedsloven og § 43 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. Med bestemmelsens fremhævelse af lovgivning, der 'særligt' gælder for offentlige myndigheder, slås fast, at det forhold, at offentlig lovgivning i begrænset omfang gælder for andre end offentlige myndigheder, ikke indebærer, at lovgivningen falder uden for statsamtmandens tilsyn.

Det forhold, at den eller de offentlige myndigheder, lovgivningen gælder for, ved aftale kan overlade udførelsen af opgaven til andre, herunder private, indebærer ikke i sig selv, at lovgivningen dermed ændrer karakter fra at være lovgivning, der 'særligt' gælder for offentlige myndigheder. Statsamtmanden vil således fortsat føre tilsyn med kommunens overholdelse af sådan lovgivning.'

§ 19, i lov om forældremyndighed og samvær (lov nr. 387 af 14. juni 1995 som senest ændret ved lov nr. 641 af 7. juni 2001) har følgende ordlyd:

'§ 19. Den af forældrene, som ikke har forældremyndigheden, har ret til efter anmodning at få orientering om barnets forhold fra skoler, børneinstitutioner samt social- og sundhedsvæsenet. Myndigheden eller institutionen kan nægte at give oplysninger, hvis det er til skade for barnet. Der må ikke gives fortrolige oplysninger om forældremyndighedsindehaverens forhold.

Stk. 2. Statsamtet kan i særlige tilfælde efter anmodning fra indehaveren af forældremyndigheden eller en af de i stk. 1 nævnte institutioner fratage den af forældrene, der ikke har forældremyndigheden, adgangen til at få orientering efter stk. 1. En afgørelse efter 1. pkt. har virkning fra det tidspunkt, hvor institutionen modtager meddelelse om afgørelsen.'

Følgende fremgår af bemærkningerne til § 19 (FT 1994-95, tillæg A, spalte 2212-2213):

'... De myndigheder og institutioner, der er omfattet af bestemmelsen, er skoler, børneinstitutioner og social- og sundhedsvæsenet. Der kan således være tale om institutioner, der er en del af den offentlige forvaltning og dermed omfattet af reglerne i forvaltningsloven og offentlighedsloven, samt om private institutioner, for hvilke reglerne i forvaltningsloven og offentlighedsloven ikke gælder

Skoler er alle institutioner, der giver undervisning. Bestemmelsen omfatter således både folkeskolerne og private institutioner, der giver undervisning på folkeskoleniiveau. Endvidere vil f.eks. gymnasier, handelsskoler og andre ungdomsuddannelser være omfattet af reglen.

Ved børneinstitutioner tænkes på f.eks. vuggestuer, børnehaver og fritidshjem, uanset om disse er private eller må anses for at være en del af den offentlige forvaltning.

.....

Ifølge stk. 1, 2. pkt., kan myndigheden eller institutionen nægte at give oplysninger, hvis det er til skade for barnet. En afgørelse herom vil kunne påklages efter de regler om klageadgang, der gælder for vedkommende institution, hvis der er tale om en offentlig myndighed, eller hvis der i øvrigt er fastsat regler om klage vedrørende den pågældende institution...

2. Kommunaltilsynet påser kommunernes overholdelse af den lovgivning, der særligt gælder for offentlige myndigheder, jf. lov om kommunernes styrelse § 48, stk. 1.

Spørgsmålet om, hvorvidt det kommunale tilsyn vil kunne tage stilling til en kommunes afgørelse om orientering i medfør af § 19 i lov om forældremyndighed og samvær, samt en tilsvarende afgørelse om orientering truffet af en kommunal institution eller det kommunale social- og sundhedsvæsen, beror herefter på en vurdering af, om § 19 i lov om forældremyndighed og samvær særligt retter sig mod offentlige myndigheder.

Det følger af ordlyden af § 19, stk. 1, at orientering efter § 19 kan gives af skoler, børneinstitutioner samt social- og sundhedsvæsenet. Det fremgår af bemærkningerne til bestemmelsen, at de institutioner, der er omfattet af bestemmelsen kan være en del af den offentlige forvaltning eller private institutioner. Det er forudsat, at hvis der ikke findes klageregler for den pågældende institution eller myndighed, kan afgørelser truffet i medfør af § 19, stk. 1, i lov om forældremyndighed og samvær ikke påklages.

Uanset at en stor del af de institutioner mv., der er forpligtet af bestemmelsen i § 19, stk. 1, i lov om forældremyndighed og samvær, må antages at være en del af den offentlige forvaltning, er det Indenrigs- og Sundhedsministeriets opfattelse, at § 19 i lov om forældremyndighed og samvær ikke særligt gælder for offentlige myndigheder, og ministeriet finder herefter ikke, at § 19, stk. 1, i lov om forældremyndighed og samvær er omfattet af det kommunale tilsyns kompetence.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet har herved lagt vægt på, at det klart fremgår af bemærkningerne til § 19 i lov om forældremyndighed og samvær, at bestemmelsen også omfatter private.

3. Det kommunale tilsyns kompetence påser den virksomhed, der udøves af kommunalbestyrelsen eller på kommunalbestyrelsens vegne.

Hvis det blev lagt til grund, at § 19, stk. 1, i lov om forældremyndighed og samvær var omfattet af det kommunale tilsyns kompetence, ville det kommunale tilsyn alene kunne påse *kommunale* afslag på orientering i medfør af § 19, stk. 1, 2. pkt., i lov om forældremyndighed og samvær. Det kommunale tilsyn ville ikke kunne påse, om private institutioner overholdt bestemmelsen.

Såfremt det findes hensigtsmæssigt at give adgang til rekurs i forhold til afslag i medfør af § 19, stk. 1, 2. pkt. i lov om forældremyndighed og samvær, vil det efter Indenrigs- og Sundhedsministeriets opfattelse være hensigtsmæssigt med henblik på at sik-

re en ensartet anvendelse af § 19, stk. 1 i lov om forældremyndighed og samvær at etablere en lovhjemmel, der sikrer, at sådanne afslag kan påklages til en særlig klageinstans, uanset om afslaget gives af en offentlig, herunder kommunal, myndighed eller en privat.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet har i den forbindelse noteret sig, at afgørelser truffet af statsamtet efter § 19, stk. 2, i lov om forældremyndighed og samvær om at fratage den af forældrene, der ikke har forældremyndigheden, adgangen til at få orientering efter stk. 1, kan påklages til Civilretsdirektoratet som følge af ulovbestemt rekurs.

...”

Familiestyrelsen rettede også telefonisk henvendelse til Indenrigs- og Sundhedsministeriet den 5. maj 2004. Baggrunden for styrelsens henvendelse var at styrelsen havde forstået Indenrigs- og Sundhedsministeriets udtalelse af 11. marts 2004 sådan at ministeriet forudsatte at § 19 vedrørte både offentlige og private, og at der i relation til § 19 var tale om et væsentligt privat islæt. Styrelsen præciserede at det efter styrelsens opfattelse – for tiden – beroede på en misforståelse af anvendelsesområdet for § 19 at der skulle være tale om et stort privat element idet bestemmelsen i dag stort set udelukkende omfattede den offentlige sektor, herunder offentlige myndigheder samt institutioner med driftsoverenskomst med det offentlige. Kun et meget lille antal rent private institutioner (f.eks. helt private daginstitutioner uden aftaler med det offentlige) faldt i dag inden for bestemmelsens anvendelsesområde. Styrelsen var ikke klar over om ovenstående havde konkret betydning for ministeriets udtalelse da styrelsen ikke kendte den nærmere fortolkning af bestemmelsen i styrelseslovens § 48, stk. 1, om hvorvidt en given lovgivning særligt gjaldt for offentlige myndigheder eller ej. Indenrigs- og Sundhedsministeriet oplyste at det formentlig var korrekt at ministeriet havde opfattet det private islæt som større, bl.a. havde ministeriet antaget at privat praktiserende læger mv. var omfattet. Ministeriet oplyste også at der efter praksis ikke skulle ret meget ”privat” til før en bestemmelse i sin helhed blev anset for undtaget fra det kommunale tilsyn, og at ministeriet ville vende tilbage til styrelsen med svar på om det nævnte havde betydning for ministeriets udtalelse. Den 12. maj 2004 tilkendegav Indenrigs- og Sundhedsministeriet telefonisk at Familiestyrelsens præcisering vedrørende anvendelsesområdet for § 19 i dag ikke gav ministeriet anledning til at ændre udtalelsen der således blev fastholdt i sin helhed.

I en udtalelse af 22. juli 2004 henholdt Familiestyrelsen sig til de indhentede udtalelser og de telefonnotater af 5. og 12. maj 2004 hvori udtalelserne fra Socialministeriet og Indenrigs- og Sundhedsministeriet var uddybet. Familiestyrelsen var med de præciseringer og uddybninger der fulgte af disse udtalelser, enig i den redegørelse for gældende ret der var indeholdt i mit notat af 2. juli 2003 vedrørende klage over afgørelser truffet efter § 19 i lov om forældremyndighed og samvær. Styrelsen kunne endvidere henholde sig til den vejledning om klageadgangen i relation til § 19 i lov om forældremyn-

dighed og samvær der fremgår af cirkulæreskrivelsen af 8. december 1995 vedrørende § 19 i lov om forældremyndighed og samvær. Herudover fremgår følgende af styrelsens udtalelse:

”

Sammenfattende fremgår det af de indhentede udtalelser, at det i vidt omfang ikke er muligt at påklage kommunernes afgørelser efter § 19, stk. 1, i lov om forældremyndighed og samvær til statslige myndigheder, herunder de sociale nævn og de kommunale tilsynsmyndigheder.

Når De har afsluttet sagen, vil direktoratet orientere de relevante myndigheder om resultaterne af undersøgelsen af adgangen til at påklage afgørelser efter § 19, stk. 1, i lov om forældremyndighed og samvær.

Afslutningsvist bemærkes, at adgangen til orientering pr. 1. oktober 2004 udvides til også at omfatte private sygehuse samt privat praktiserende læger og tandlæger. Der henviser til § 3, nr. 4-5 i lov nr. 446 af 9. juni 2004 om ændring af lov om ægteskabs indgåelse og oplysning og forskellige andre love (Regelforenkling på det familieretlige område m.v.), jf. lovforslag L 179. Lovforslaget med bemærkninger vedlægges.

Direktoratet er i færd med at udarbejde en vejledning om de nye regler. I den forbindelse søger direktoratet oplyst, i hvilket omfang der er adgang til at påklage private sygehuse samt privat praktiserende læger og tandlægers forvaltning af orienteringsretten efter § 19, stk. 1, i lov om forældremyndighed og samvær. Vejledningen, der forventes udsendt i september 2004, vil blive sendt til Dem til orientering.”

2. På den baggrund beder jeg familieministeren underrette mig om hvorvidt ministeren vil være indstillet på at tage skridt til en lovgivningsmæssig præcisering og/eller forenkling af klageadgangen på området, jf. ombudsmandslovens § 12.

Jeg har orienteret Folketingets Retsudvalg om sagen ved bl.a. at sende en kopi af dette brev til udvalget.

Jeg vedlægger myndighedernes udtalelser i sagen.

Med venlig hilsen

Hans Gammeltoft-Hansen

Kopi er samtidig sendt til:

Retsudvalget

Familiestyrelsen

J.nr. 03-5014-00009

Ankestyrelsen

J.nr. 0000436-03

Undervisningsministeriet

J.nr. 2003-2326-35

Socialministeriet

J.nr. 20-704

Indenrigs- og Sundhedsministeriet

J.nr. 2003-2219-9

•